

Î N C H E I E R E

20 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Parșe-Tutun”, reprezentată de avocatul Kușnir Mariana,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Parșe-Tutun” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Nishimura” (anterior Întreprinderea cu Capital Străin „Cargo - Partner” Societate cu Răspundere Limitată) cu privire la anularea clauzei contractuale și încasarea sumei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 iulie 2017, prin care a fost respinsă cererea Societății cu Răspundere Limitată „Parșe-Tutun”, reprezentată de avocatul Kușnir Mariana cu privire la scutirea de la plata taxei de stat,

c o n s t a t ă :

La data de 26 octombrie 2015, SRL „Parșe-Tutun” a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎCS „Cargo-Partner” SRL cu privire la anularea clauzei contractuale și încasarea sumei.

În motivarea acțiunii indică că, la data de 26 iunie 2013, SRL „Parșe-Tutun”, în calitate de client și pârâțul ÎCS „Cargo-Partner” SRL au încheiat contractul nr. 0126/13 privind prestarea serviciilor de transport maritim și expediție, iar la data de 27 noiembrie 2014 a fost încheiat un contract privind transportarea încărcăturii nr. FCL27/11/14.

Afirmă că, potrivit înțelegerii de expediere a comenzii, pârâțul urma să transporte șase containere de tutun din Kenya în portul Giurgiulești, prețul comenzii fiind 4 100 dolari SUA pentru fiecare container, la fel și asigurarea mărfii în sumă de 1 724 dolari.

Sușine că potrivit condițiilor contractului nr. FCL 27/11/14 în cazul reținerii mărfii mai mult de 48 de ore clientul este obligat să achite 100 dolari SUA pentru

fiecare zi de întârziere. De asemenea, clientul achită serviciile prestate de expeditor conform contractului și penalitățile pentru utilizarea containerelor peste limita normativă și păstrarea în port în conformitate cu tarifele portului.

Relatează că la data de 22 mai 2015 SRL „Parșe-Tutun” a achitat suma de 14 584 dolari SUA pentru serviciile prestate de ÎCS „Cargo-Partner” SRL și a solicitat eliberarea unei părți din marfa transportată, proporțional prețului achitat, însă aceasta din urmă a refuzat categoric.

Comunică că la data de 26 iunie 2016 SRL „Parșe-Tutun” a achitat integral prețul serviciilor, însă din acel moment pârâtul ilegal a reținut marfa în port și a impus achitarea unor sume suplimentare.

Consideră că, pârâtul la reținerea neîntemeiată a mărfii urma să țină cont de valoarea mărfii transportate în sumă de 634 724, 23 dolari SUA, la fel și de tipul de marfă care este consumptibilă, perisabilă și succesibilă de a-și pierde din calitățile gustative și în consecință din valoare în caz că este păstrată în condiții improprii la temperaturi foarte mari. Astfel, cărașul era obligat în prezența garanțiilor oferite de SRL „Parșe-Tutun” să elibereze marfa.

Insistă că, pârâtul neîntemeiat a reținut penalități de 516 dolari SUA pe zi de la SRL „Parșe-Tutun” pe parcursul executării contractului nr. 0126/2013 din 26 iunie 2013.

Relevă faptul că, și în cazul divergențelor care au apărut la executarea contractului de transport pârâtul nu era în drept să rețină cele șase containere, astfel reținerea containerelor în port a generat costuri mari pentru agentul economic.

În opinia reclamantului, comanda de transport nr. FLC27/112014 conține o clauză care este nulă : „În cazul reținerii mai mult de 48 de ore - clientul este obligat să achite 100 dolari SUA pe zi pentru reținere, clientul achită serviciile prestate de expeditor conform prezentului contract precum achită și penalități pentru utilizarea containerelor peste limita normativă și păstrare în port, în conformitate cu tarifele portului”.

Sușține că aceasta este o clauză standard, inserată într-un act juridic de adeziune și nu este clară pentru aderent, or nu stipulează explicit la ce sumă de penalitate pretinde cărașul.

Solicită declararea nulității clauzei contractuale din Comanda de transport nr. FCL 27/11/2014 încheiată între SRL „Parșe-Tutun” și pârâtul SRL „Nishimura” (denumirea anterioară ÎCS „Cargo-Partner” SRL) cu următorul text: „În cazul reținerii mai mult de 48 de ore – clientul este obligat să achite 100 dolari SUA pentru fiecare zi de reținere. Clientul achită serviciile prestate de Expeditor conform prezentului contract, precum și achită penalitățile pentru utilizarea containerelor peste limita normativă și păstrarea în port, în conformitate cu tarifele portului” și încasarea din contul pârâtului a sumei de 73 530 dolari SUA.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 12 aprilie 2017 acțiunea a fost respinsă.

La data de 28 aprilie 2017 SRL „Parșe-Tutun”, reprezentată de avocatul Kușnir Mariana a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond,

solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017 nu s-a dat curs cererii de apel depuse de SRL „Parșe-Tutun”, reprezentată de avocatul Kușnir Mariana și i s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate și dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 29 779 lei până la data de 26 iulie 2017, iar în caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită în baza art. 369 alin. (1) CPC. Și s-a explicat că chestiunea privind primirea sau restituirea cererii de apel va fi soluționată în ședința de judecată din data de 27 iulie 2017, ora 12:00.

La data de 25 iulie 2017 SRL „Parșe-Tutun”, reprezentată de avocatul Kușnir Mariana a depus apelul motivat, solicitând totodată și scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 iulie 2017 a fost respinsă cererea SRL „Parșe-Tutun”, reprezentată de avocatul Kușnir Mariana cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și i s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 29 779 lei, fiindu-i stabilit un termen suplimentar până la data de 19 octombrie 2017.

La data de 1 noiembrie 2017 SRL „Parșe-Tutun”, reprezentată de avocatul Kușnir Mariana a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 iulie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel cu emiterea unei decizii prin care să fie dispusă admiterea cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

În motivarea recursului a indicat că în ședința de judecată în instanța de apel au fost anexate la materialele cauzei bonul de plată a taxei de stat în sumă de 2 000 lei, cât și un certificat de la bancă prin care se confirmă că SRL „Parșe-Tutun” are conturile blocate.

Comunică că despre încheierea instanței de apel din 27 iulie 2017 nu a cunoscut, și a aflat despre existența acesteia abia la ședința de judecată din 19 octombrie 2017.

În conformitate cu art. 426¹ lit. a) CPC, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen.

Potrivit art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

După cum denotă actele cauzei, încheierea Curții de Apel Chișinău prin care a fost respinsă cererea SRL „Parșe-Tutun”, reprezentată de avocatul Kușnir Mariana cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și i s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat a fost emisă la data de 27 iulie 2017 (f. d. 18 – 20, vol. II).

Instanța de recurs remarcă faptul că reprezentanta SRL „Parșe-Tutun”, avocatul Kușnir Mariana a fost informată și a cunoscut despre ședința de judecată a instanței de apel din data de 27 iulie 2017, dat fiind faptul că a și depus o cerere de amânare a ședinței și nu s-a prezentat la aceasta (f. d. 14, vol. II).

Totodată necesită a fi evidențiat faptul că încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 iulie 2017 a fost expediată la adresa de corespondență a reprezentantei SRL „Parșe-Tutun”, avocatul Kușnir Mariana, adresă la care pe parcursul examinării cauzei au fost recepționate toate actele procesuale, inclusiv și încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017 prin care nu s-a dat curs cererii de apel, fapt confirmat prin avizul de recepție (f. d. 6, vol. II).

Tot materialul probator atestă faptul că încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 iulie 2017 și citația pentru ședința de judecată din data de 19 octombrie 2017 au fost expediate în adresa reprezentantei SRL „Parșe-Tutun”, avocatul Kușnir Mariana, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire anexată (f. d. 21, vol. II), însă plicul a fost restituit ca fiind nereclamat (f. d. 23, vol. II).

Iar, la ședința de judecată în instanța de apel din 19 octombrie 2017 a fost prezentă reprezentanta SRL „Parșe-Tutun”, avocatul Kușnir Mariana, fapt ce reiese expres din procesul-verbal al ședinței de judecată (f. d. 26 – 27, vol. II), de unde rezultă cu certitudine că recurenta a cunoscut și despre existența încheierii instanței de apel din 27 iulie 2017 prin care s-a respins cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

Cu toate acestea însă, recursul, împotriva încheierii menționate, a fost declarat de către SRL „Parșe-Tutun”, reprezentată de avocatul Kușnir Mariana, prin intermediul Curții de Apel Chișinău la 1 noiembrie 2017, respectiv, în afara termenului legal prevăzut de art. 425 CPC.

Mai mult decât atât, recurenta SRL „Parșe-Tutun”, reprezentată de avocatul Kușnir Mariana nu a solicitat repunerea în termen a recursului și nu a prezentat dovada imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege, pe când, în sensul prevederilor art. 116 alin. (1) și (3) CPC, este de înțeles că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță, doar în cazul anexării la cererea de repunere în termen a probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii acestui act procedural în termenul legal.

Iar în conformitate cu art. 113 alin. (1) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

La acest capitol, instanța de recurs consideră necesar de menționat și faptul că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Or, prin înaintarea recursului la data de 1 noiembrie 2017 recurenta SRL „Parșe-Tutun”, reprezentată de avocatul Kușnir Mariana și-a exercitat dreptul său cu nerespectarea termenului legal, care de natură atrage decăderea dreptului de a exercita calea de atac a recursului și în consecință, atrage restituirea recursului ca fiind depus înafara termenului legal.

În astfel de circumstanțe, instanța de recurs consideră necesar de a restitui recursul declarat de recurenta SRL „Parșe-Tutun”, reprezentată de avocatul Kușnir

Mariana împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 iulie 2017 ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut de lege.

În același timp, instanța de recurs ține să menționeze că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007.

Pentru considerentele menționate și având în vedere faptul că recurenta, fără motive întemeiate, a depus cererea de recurs în afara termenului legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de către recurenta SRL „Parșe-Tutun”, reprezentată de avocatul Kușnir Mariana ca fiind depus înafara termenului legal.

În conformitate cu art. 426¹ lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Se restituie recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Parșe-Tutun”, reprezentată de avocatul Kușnir Mariana împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 iulie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Parșe-Tutun” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Nishimura” (anterior Întreprinderea cu Capital Străin „Cargo - Partner” Societate cu Răspundere Limitată) cu privire la anularea clauzei contractuale și încasarea sumei.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva